

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο της Οδηγίας 2004/25 ΕΚ σχετικά με τις δημόσιες προτάσεις»

I. Γενικές παρατηρήσεις

Με το προτεινόμενο προς συζήτηση και ψήφιση Νοσχ ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004 σχετικά με τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς εταιρειών, οι τίτλοι των οποίων έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά (ΕΕ L 142/12/30.4.2004, εφεξής: Οδηγία).

Κατά το προοίμιό της, στόχος της Οδηγίας είναι η προστασία των συμφερόντων των κατόχων τίτλων εταιρειών που διέπονται από το δίκαιο κράτους μέλους, «όταν οι εταιρείες αυτές αποτελούν αντικείμενο δημόσιας προσφοράς εξαγοράς ή μεταβίβασης του ελέγχου τους και τουλάχιστον ένα μέρος των τίτλων τους είναι εισηγμένο προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά κράτους μέλους», με την εξασφάλιση, σε κοινοτική κλίμακα, σαφώνειας και διαφάνειας «ως προς τα διακανονιστέα νομικά ζητήματα σε περιπτώσεις δημόσιων προσφορών εξαγοράς», καθώς και με την αποφυγή στρεβλώσεων «στις μορφές αναδιάρθρωσης των επιχειρήσεων εντός της Κοινότητας λόγω αυθαίρετων διαφορών στις αντιλήψεις όσον αφορά τη διοίκηση και τη διαχείριση».

Η προσαρμογή του υφιστάμενου νομικού πλαισίου στην Οδηγία επιτυγχάνεται:

- α) με τη θέσπιση ρυθμίσεων που διαφοροποιούνται από αυτές της καταργούμενης Απόφασης 2/258/05.12.2002 του Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς,

2

- β) με την προσθήκη νέου άρθρου 11α στον Ν. 3371/2005, «Θέματα Κεφαλαιαγοράς και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 178/14.7.2005), σε συμμόρφωση προς το άρθρο 10 της Οδηγίας (άρθρο 30 Νσχ).

Τη γενική αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των μετόχων (άρθρα 3 Οδηγίας και 5 Νσχ), καθώς και τη δυνατότητα αποχώρησης με δίκαιους όρους των μειοψηφούντων μετόχων εταιρείας, τον έλεγχο της οποίας αποκτά φυσικό ή νομικό πρόσωπο, εξυπηρετούν:

- η απελευθέρωση της προαιρετικής δημόσιας πρότασης από την προϋπόθεση να αφορά ελάχιστο ποσοστό των κινητών αξιών της υπό εξαγορά εταιρείας (άρθρο 6 Νσχ),

- η μείωση του ορίου για την απόκτηση του ελέγχου εταιρείας από το 1/2 στο 1/3 του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της (άρθρο 7 παρ. 1 εδ. α΄ Νσχ),

- η υποχρέωση του κατόχου ποσοστού μεταξύ 1/3 και 1/2 των δικαιωμάτων ψήφου, να απευθύνει δημόσια πρόταση, εφόσον αποκτήσει μέσα σε δώδεκα μήνες πρόσθετο ποσοστό μεγαλύτερο από το 3% των δικαιωμάτων ψήφου (άρθρο 7 παρ. 1 εδ. β΄ Νσχ),

- το δικαίωμα αυτού ο οποίος απέκτησε, μετά από δημόσια πρόταση για το σύνολο των κινητών αξιών εταιρείας, ποσοστό τουλάχιστον 90% των δικαιωμάτων ψήφου της, να εξαγοράσει τις υπόλοιπες κινητές αξίες της στο αντάλλαγμα της δημόσιας πρότασης (squeeze-out right, άρθρο 27 Νσχ), καθώς και το αντίστροφο δικαίωμα μετόχου της μειοψηφίας να απαιτήσει από τον κάτοχο ποσοστού τουλάχιστον 90% των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρείας την εξαγορά των κινητών αξιών του στην τιμή της δημόσιας πρότασης (sell-out right, άρθρο 28 Νσχ).

II. Παρατηρήσεις επί των επιμέρους άρθρων του Νσχ

1. Επί των άρθρων 3 παρ. 1 και 4 παρ. 2

Συμφώνως με το άρθρο 3 παρ. 1, οι διατάξεις του υπό ψήφιση Νσχ εφαρμόζονται σε δημόσιες προτάσεις για την απόκτηση κινητών αξιών εταιρείας, εφόσον η καταστατική της έδρα βρίσκεται στην Ελλάδα και το σύνολο ή ένα μέρος των αξιών αυτών είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά στην Ελλάδα.

Εξ άλλου, μόνο στις τέσσερις περιπτώσεις του άρθρου 4 παρ. 2 διέπεται από το προτεινόμενο Νσχ δημόσια πρόταση για την απόκτηση κινητών αξιών εταιρείας, «η οποία δεν έχει την καταστατική της έδρα στην Ελλάδα».

Ενόψει του άρθρου 1 παρ. 1 της Οδηγίας, κατά το οποίο τα προβλεπόμενα

μέτρα αφορούν δημόσιες προτάσεις για την απόκτηση τίτλων εταιρείας «διεπόμενης από το δίκαιο κράτους μέλους», τίθεται το ερώτημα αν οι προαναφερόμενες ρυθμίσεις του Νοσχ συνιστούν εξειδίκευση ή, ενδεχομένως, περιορισμό του πεδίου εφαρμογής της Οδηγίας.

Θα μπορούσε, περαιτέρω, να προτιμηθεί, αντί της αρνητικής διατύπωσης: «η οποία δεν έχει την καταστατική της έδρα στην Ελλάδα», θετική, διατύπωση, κατά το πρότυπο του τελευταίου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 4 του Νοσχ, όπως: «η οποία έχει την καταστατική της έδρα σε κράτος μέλος».

2. Επί του άρθρου 4 παρ. 1

Αρμόδια για την εποπτεία τήρησης των διατάξεων του Νοσχ και της εν γένει διαδικασίας της δημόσιας πρότασης είναι, κατ' άρθρο 4 παρ. 1 του Νοσχ, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς των άρθρων 76 επ. του Ν. 1969/1991, «*Εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου, αμοιβαία κεφάλαια, διατάξεις εκσυγχρονισμού και εξυγιάνσεως της κεφαλαιαγοράς και άλλες διατάξεις*» (ΦΕΚ Α' 167).

Η εν λόγω αρχή ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις αμεροληψίας και ανεξαρτησίας από όλους τους μετέχοντες στην προσφορά που θέτει το άρθρο 4 παρ. 1 της Οδηγίας, εφόσον, συμφώνως με το άρθρο 76 Α του Ν. 1969/1991, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς «αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με ίδιους πόρους, λειτουργεί αποκλειστικά χάριν του δημοσίου συμφέροντος και απολαύει λειτουργικής ανεξαρτησίας και διοικητικής αυτοτέλειας», τα δε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της «απολαύουν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας, δεσμευόμενα μόνον από το νόμο και τη συνείδησή τους και δεν εκπροσωπούν τους φορείς που τους πρότειναν». Επιπλέον, κατά το ίδιο άρθρο του Ν. 1969/1991, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς «υποβάλλει έκθεση πεπραγμένων μέσα στο μήνα Μάρτιο κάθε έτους στον Πρόεδρο της Βουλής και στον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών», ο δε Πρόεδρος της «καλείται τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο από την αρμόδια Επιτροπή της Βουλής, προκειμένου να την ενημερώνει για θέματα της κεφαλαιαγοράς».

Εξ άλλου, το άρθρο 5 παρ. 7 του Ν. 2396/1996 «*Επενδυτικές υπηρεσίες στον τομέα των κινητών αξιών, επάρκεια ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και των πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλες μετοχές*» (ΦΕΚ Α' 73), επιβάλλει σε «κάθε πρόσωπο που ασκεί ή έχει ασκήσει δραστηριότητα για λογαριασμό της [...] Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς [...], στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων περί εποπτείας των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών [Ε.Π.Ε.Υ.] και εν γένει της νομοθεσίας

4

περί κεφαλαιαγοράς» την τήρηση του επαγγελματικού απορρήτου «για κάθε εμπιστευτική πληροφορία που αφορά Ε.Π.Ε.Υ. και περιέρχεται σε γνώση του κατά την άσκηση των καθηκόντων του, ή που γνωστοποιείται σ' αυτό από άλλες αρχές». Εξασφαλίζεται, έτσι, συμφώνως με το άρθρο 4 παρ. 3 και 4 της Οδηγίας, «ότι όλα τα πρόσωπα που απασχολούνται ή είχαν απασχοληθεί στο παρελθόν από τις εποπτικές αρχές τους, τηρούν το επαγγελματικό απόρρητο».

3. Επί του άρθρου 5

Προκειμένου να μορφώσουν γνώμη οι αποδέκτες της πρότασης, το άρθρο 11 παρ. 1 (ιστ) του Νσχ συγκαταλέγει στα απαραίτητα στοιχεία του δημοσιευόμενου από τον προτείνοντα πληροφοριακού δελτίου, τις πιθανές επιπτώσεις των επιχειρηματικών σχεδίων του «στην απασχόληση και τους τόπους διεξαγωγής των δραστηριοτήτων της υπό εξαγορά εταιρείας».

Θα ήταν ίσως σκόπιμο, μνεία της σχετικής υποχρέωσης του προτείνοντος ως γενικής αρχής να γίνει ήδη στη διάταξη (β) του άρθρου 5 του Νσχ, συμφώνως με το αντίστοιχο άρθρο 3 παρ. 1 β) της Οδηγίας.

4. Επί του άρθρου 9

Σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 5 της Οδηγίας, προκειμένου περί του υπολογισμού της ελάχιστης τιμής της υποχρεωτικής δημόσιας πρότασης «τα κράτη μέλη δύνανται να καταρτίζουν πίνακα των περιπτώσεων στις οποίες η ανώτερη τιμή δύναται να προσαρμόζεται προς τα πάνω ή προς τα κάτω, όπως, παραδείγματος χάριν, όταν η ανώτερη τιμή καθορίζεται με συμφωνία μεταξύ αγοραστή και πωλητή, όταν οι τιμές της αγοράς για τους συγκεκριμένους τίτλους έχουν υποστεί χειρισμούς, όταν έκτακτα γεγονότα έχουν επηρεάσει τις τιμές της αγοράς, γενικά ή ορισμένες τιμές ειδικότερα, ή όταν πρόκειται για τη διάσωση προβληματικής επιχείρησης.».

Οι παράγοντες αυτοί διαφοροποίησης της ελάχιστης τιμής της υποχρεωτικής δημόσιας πρότασης θα έπρεπε, ενδεχομένως, να προβλεφθούν και στο κείμενο της προτεινόμενης ρύθμισης.

5. Επί του άρθρου 13

Συμφώνως με το άρθρο 13 παρ. 1, «ο προτείνων, ο σύμβουλος του προτείνοντος και τα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για τη σύνταξη του πληροφοριακού δελτίου ευθύνονται έναντι των αποδεκτών της δημόσιας πρότασης για κάθε θετική ζημία που υπέστησαν από υπαιτιότητά τους ως προς την ακρίβεια και την πληρότητα του πληροφοριακού δελτίου».

Με την ειδική αυτή ρύθμιση καθιερώνεται είδος εξωδικαιοπρακτικής ευθύνης των υπεύθυνων για τις πληροφορίες που περιέχονται στο πληροφοριακό δελτίο προσώπων, αντιμετωπίζονται δε οι δυσχέρειες από την έλλειψη συμβατικού δεσμού μεταξύ των ευθυνόμενων προσώπων και των αποδεκτών της δημόσιας πρότασης και, ιδίως, η δυσκολία απόδειξης της συνδρομής των προϋποθέσεων της κοινής αδικοπρακτικής ευθύνης. Προβλέπεται, έτσι, στην παρ. 2 του εν λόγω άρθρου, ότι «ο ζημιωθείς φέρει το βάρος αποδείξεως της ζημίας που υπέστη και της αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της υπαιτιότητας των υπευθύνων και της ζημίας», ενώ τα ευθυνόμενα πρόσωπα φέρουν το βάρος να αποδείξουν την έλλειψη υπαιτιότητάς τους.

Σημειώνεται ότι η παράγραφος 2 δεν ρυθμίζει απλώς την κατανομή του βάρους απόδειξης, αλλά ουσιαστικά εισάγει τις προϋποθέσεις γέννησης της θεσπιζόμενης ευθύνης, προβλέποντας περίπτωση, όπως επισημαίνεται και στην αιτιολογική έκθεση, νόθου ή μη γνήσιας αντικειμενικής ευθύνης (για τη μη γνήσια ή νόθο αντικειμενική ευθύνη βλ., αντί πολλών, Μ. Σταθόπουλο, Γενικό Ενοχικό Δίκαιο, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2η εκδοση, 1993, σελ. 268 επ.). Η παρατήρηση αυτή (βλ. και Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας επί του Νσχ «Ενημερωτικό δελτίο δημόσιας προσφοράς κινητών αξιών και εισαγωγής τους για διαπραγμάτευση, 29.9.2005), έχει πάντως σημασία για την δικαστική επιδίωξη της αποζημίωσης. Εφόσον, δηλαδή, η ευθύνη είναι μη γνήσια ή νόθος αντικειμενική, δεν απαιτείται να περιέχει ισχυρισμούς περί της τεκμαιρόμενης υπαιτιότητας των εναγομένων η ιστορική βάση της αγωγής των ζημιωθέντων, εναπόκειται, όμως, στους τελευταίους να ισχυρισθούν κατ' ένσταση και να αποδείξουν ότι δεν βαρύνονται με πταίσμα για τις ανακρίβειες του πληροφοριακού δελτίου.

Η εν λόγω προσέγγιση είναι σύμφωνη με την ρύθμιση της ευθύνης για το ενημερωτικό δελτίο που καθιερώνει το άρθρο 25 του ν. 3401/2005.

Εν όψει των ανωτέρω, θα μπορούσε, ενδεχομένως, να παρατηρηθεί ότι η διατύπωση της πρώτης περιόδου της παρ. 2 του εξεταζόμενου άρθρου Νσχ δημιουργεί προβληματισμό, στον βαθμό που φαίνεται να υποχρεώνει τον ζημιωθέντα να αποδείξει αιτιώδη συνάφεια μεταξύ «υπαιτιότητας» και ζημίας. Ορθότερο θα ήταν, ενδεχομένως, να διατυπωθεί η διάταξη ως εξής: «Ο ζημιωθείς φέρει το βάρος αποδείξεως της ζημίας που υπέστη και της αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της πράξεως των προσώπων της παραγράφου 1 και της ζημίας.»

Τέλος, στην παρ. 1, προφανώς εκ παραδρομής, το πληροφοριακό δελτίο αναφέρεται ως «πληροφορικό δελτίο».

6

6. επί του άρθρου 14 παρ. 4

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 12 της Οδηγίας, οι εν λόγω αποφάσεις της γενικής συνέλευσης γνωστοποιούνται στις εποπτικές αρχές του κράτους όπου η εταιρεία έχει την καταστατική της έδρα και όπου αλλού αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης οι τίτλοι της. Θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο να περιληφθεί αντίστοιχη διατύπωση στην προτεινόμενη ρύθμιση.

7. Επί του άρθρου 15 παρ. 2 (δ)

Στην εν λόγω διάταξη προβλέπεται, ως ελάχιστο περιεχόμενο της έκθεσης του χρηματοοικονομικού συμβούλου του Δ.Σ. της υπό εξαγορά εταιρείας, και ειδική αναφορά «στα στρατηγικά σχέδια του προτείνοντος για την υπό εξαγορά εταιρεία, όπως αναφέρονται στο πληροφοριακό δελτίο, και στις πιθανές επιπτώσεις τους στην απασχόληση στους χώρους όπου διεξάγονται οι δραστηριότητες της εταιρείας».

Ενόψει της διατύπωσης της σχετικής με το περιεχόμενο του πληροφοριακού δελτίου διάταξης του άρθρου 11 παρ. 1 (ιστ) του Νσχ: «τα στρατηγικά σχέδια του προτείνοντος για τις δύο εταιρείες και τις πιθανές επιπτώσεις τους στην απασχόληση και τους τόπους διεξαγωγής των δραστηριοτήτων της υπό εξαγορά εταιρείας», θα ήταν σκόπιμο, για λόγους νομικής ακριβολογίας και νομοτεχνικής συνέπειας, να επαναληφθεί στο άρθρο 15 παρ. 2 (δ) η διατύπωση του προηγούμενου άρθρου 11 παρ. 1 (ιστ) του Νσχ .

8. Επί του άρθρου 17 παρ. 5 και 7

Στην παράγραφο 5 ορίζεται ότι οι κάτοχοι των δικαιωμάτων που αίρονται με βάση τις παραγράφους 2 έως 4 του άρθρου 17, δικαιούνται αποζημίωση για τη ζημία που υπέστησαν από την αιτία αυτή. Δεδομένου ότι στο άρθρο 11 παρ. 1 εδ. (κδ´) του Νσχ προβλέπεται ότι στο δημοσιευμένο από τον προτείνοντα πληροφοριακό δελτίο περιλαμβάνεται υποχρεωτικώς, μεταξύ άλλων, η αποζημίωση που προσφέρεται για τα δικαιώματα, τα οποία αίρονται ως αποτέλεσμα του κανόνα εξουδετέρωσης των μέτρων άμυνας, συμφώνως με το άρθρο 17 του Νσχ, θα έπρεπε ίσως να διασαφηνισθεί εάν υπόχρεος για την καταβολή αυτής της αποζημίωσης είναι πράγματι ο προτείνων. Το ζήτημα χρήζει, ενδεχομένως, διευκρίνισης και εκ του ότι στην αιτιολογική έκθεση αναφέρεται ότι το υπόχρεο προς αποζημίωση πρόσωπο θα εξαρτηθεί από τη φύση του αρθέντος δικαιώματος.

Ως προς την παρ. 7, ισχύουν οι παρατηρήσεις επί της παρ. 4 του άρθρου 14, όπως ανωτέρω.

9. Επί του άρθρου 28

Με το προτεινόμενο άρθρο προβλέπεται, συμφώνως προς τους ορισμούς του άρθρου 16 της Οδηγίας, δικαίωμα εξόδου των κατόχων κινητών αξιών της υπό εξαγορά εταιρείας, το οποίο ισχύει για περίοδο τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της δημόσιας πρότασης και υπό την προϋπόθεση ότι ο προτείνων απέκτησε κινητές αξίες που αντιπροσωπεύουν ποσοστό τουλάχιστον 90% του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρείας (sell-out right). Δεδομένου ότι η παρ. 3 του άρθρου 16 της Οδηγίας επιβάλλει την αναλογική εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν το δικαίωμα εξαγοράς (squeeze-out right) και στο δικαίωμα εξόδου, θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο, οι ρυθμίσεις του άρθρου 27 παρ. 3 του Νσχ, οι οποίες αφορούν τη μορφή του τιμήματος στην περίπτωση του δικαιώματος εξαγοράς, να εφαρμοσθούν και στο δικαίωμα εξόδου.

Περαιτέρω, η υποχρέωση του προτείνοντος της παρ. 1 να αποκτήσει μέσω του χρηματιστηρίου τις προσφερόμενες κινητές αξίες, ενδεχομένως να προσκρούσει σε νομικά ή πραγματικά εμπόδια, ιδίως όταν η προσφερόμενη τιμή-αντάλλαγμα είναι διαφορετική της τρέχουσας χρηματιστηριακής τιμής της μετοχής ή όταν το αντάλλαγμα συνίσταται και σε άλλες κινητές αξίες. Για τον λόγο αυτό θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο να μην υποχρεούται ο προτείνων να αποκτήσει απαραίτητως δια του χρηματιστηρίου τις κινητές αξίες της υπό εξαγορά εταιρείας που θα του προσφερθούν, αλλά ενδεχομένως και εκτός χρηματιστηρίου. Για τους ίδιους λόγους θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο να μην προβλέπεται ότι η απόκτηση θα γίνεται απαραίτητως «σε μετρητά».

10. Επί του άρθρου 30

Δεδομένου ότι, για τις εισηγμένες εταιρίες, η υποχρέωση του διοικητικού συμβουλίου να συντάσσει ετήσιας έκθεσης διαχείρισης προκύπτει πλέον από το άρθρο 136 του κ.ν. 2190/1920 και όχι από το άρθρο 43α του ίδιου νόμου, προτείνεται, η σχετική παραπομπή στην παρ. 1 του νέου άρθρου 11α του ν. 3371/2005 να γίνει στο άρθρο 136 του κ.ν. 2190/1920.

11. Επί του άρθρου 31 παρ. 1

Η διάταξη αυτή ενισχύει τον ρόλο της εποπτικής αρχής, μεταφέροντας στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς την αρμοδιότητα που ανήκε προηγουμένως στον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας, να καταρτίσει, αυτή πλέον, «Κανονισμό Αναδοχών», με τον οποίο «ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τις υποχρεώσεις και την εν γένει συμπεριφορά των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών

υπηρεσιών που διαμεσολαβούν [...] στη δημόσια προσφορά ή στην εισαγωγή για διαπραγμάτευση κινητών αξιών, παρέχοντας τις επενδυτικές υπηρεσίες που αναφέρονται στο άρθρο 2 παρ. 1 (δ), [...] του Ν. 2396/1996». Στο άρθρο αυτό του εν λόγω νόμου παραπέμπει, σημειωτέον, και το άρθρο 12 παρ. 1 του υπό ψήφιση Νοσχ. το οποίο περιγράφει τα χαρακτηριστικά του συμβούλου του προτείνοντος.

Αθήνα, 9.5.2006

Οι εισηγητές
Δημήτρης Κανελλόπουλος
Ανδρέας Κούνδουρος
Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο προϊστάμενος του Τμήματος Ευρωπαϊκών Μελετών
Ξενοφών Παπαρηγόπουλος
Επ. Καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ο προϊστάμενος της Β' Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Αν. καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών